

ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΡΟΥΜΠΟΥΛΗΣ
(1867 — 1903)

“Ένα συνηθισμένο σπίτι που υπάρχει ακόμη και σήμερα στην οδό Σκουφά, λίγο πέρα απ’ την οδό “Ασκληπιού. Μέσα στο σπίτι, ένας νέος 30 περίπου ετών, χωρίς κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, εκτός απ’ την σεμνότητα. “Αν ήταν καλοκαιρί, θά τον βλέπατε κάθε μέρα, από το πρωί ως το βράδυ σχεδόν γυμνός, να δίνει οδηγίες, στους παρισταμένους μαθητές και φίλους του, που ήταν μαζί και παράτα του, να τραγουδάει ο ίδιος, να εκνευρίζεται, να παρακαλεί, να φωνάζει, ακόμη και να κλαίει. Θά τον βλέπατε να κρατάει στά χέρια του ένα μικρό, παλιό άρμόνιο, που ήταν το μόνο θργανο γιά όλες τις όρες της διδασκαλίας, γιά τους μικρούς και τούς μεγάλους. Και χωρίς καμιά δυσκολία, θά αισθανόσαστε μιά καρδιά παραδομένη στην μουσική και το τραγούδι, μιά καρδιά γεμάτη φωτιά και λαχτάρα γιά κάποιο ιδανικό. Το ιδανικό της μουσικής μορφώσεως των νέων της εποχής εκείνης. “Ήταν ο Χρήστος Στρομπουλής, που μέ ξη μόνον χρόνια παραγωγικής εργασίας, σφίσε αξέχαστο το όνομά του και τά τραγούδια του. Σάν βράδυαζε, τότε όλοι μαζί πήγαιναν γιά τό σχετικό γλεντάκι. “Υστερα, οι μισοσκοτεινιοί δράμοι της παλιάς ‘Αθήνας άντηχούσαν από τά παθητικά τραγούδια, κι ‘όταν για τά παρθύρα γιά να συγχαρούν οι άνδρες τους τραγουδιστάς ή άνοιγόκλειναν οι γυρίλιες πίσω από τις όποιες χτυπούσαν οι κοριτσιτικές καρδιές.

“Ο Στρομπουλής, μόνος του, μπορεί νά άντιπροσωπεύσει μιά δόλοκληρη εποχή της ‘Αθήνας. Παιδάκι άκόμη ξεβέηλωσε την κλίση του στη μουσική και γράφτηκε μαθητής στο άδειο “Αθηνών. Διευθυντής τότε του “Όδειου ήταν ο Βαυρούς “Ενιχ που είχε έλθει μέ τον Βασίλειά “Οθωνα και από τον Βαυρού αυτό πήρε τά πρώτα μουσικά μαθήματα. Είχε συμμαθητή τον Σαμάρα. “Ο Στρομπουλής μάθαινε βιολί, ο Σαμάρας φλάουτο.

Τότε είχε έρθει στάς ‘Αθήνας και ό δυναμικός άκείνος δάσκαλος της εκκλησιαστικής μουσικής, ό Κωντακουζήνης. “Ο Στρομπουλής έπρεπε σ’ αυτόν κι ‘έγινε μαθητής του, χωρίς ποτέ νά κορέσει τή δίψα της φιλομάθειάς του.

Τό τόσο έκδηλο ταλέντο του δέν άργησε καθόλου νά στραφεί προς την εκκλησιαστική μουσική, και ό Κωντακουζήνης τον πήρε στο χορό των “Ανακτόρων, όπου έφαλλε πολλά χρόνια. Στά 1897 περίπου του άνέθεσαν τό χορό της Μητροπόλεως και τότε βρήκε την ευκαιρία ό Στρομπουλής νά βείξει και τό συνθετικό του ταλέντο. Συνέθεσε τό Κοινωνικό, τό Χερουβικό και άργότερα δόλοκληρη τή λειτουργία. Στη χορωδία αυτή έχρησιμοποίησε τις καλύτερες φωνές της Χορωδίας του. Τόν “Αποστόλου, τον Μωραίτη, τον Τσάκωνα, τον Βλαχόπουλο, τον Χατζηλουκά, τον Βακαρέλη κλπ.

“Αλλά ή κυρία συνθετική άργασία του Χρήστου Στρομπουλή δέν είναι τόσο ή εκκλησιαστική μουσική, όσο τό “Αθηναϊκό τραγούδι. Γέννημα και θρέμμα της ‘Αθήνας, έξωτερικευσε όλη την άθηναϊκή ψυχή του και στάθηκε ένας από τούς κυριώτερους παράγοντας τού

Τού κ. ΑΝΤ. ΧΑΤΖΗΠΑΟΣΤΟΛΟΥ

“Αθηναϊκού τραγουδιού. Δέν είναι πάρα πάνω από εικοσιπέντε τραγούδια όλα, όλα. “Αλλά δέν είναι κανένα καλύτερο, από τά όλλα. Ποιά νά πρωτοαναφέρει κανείς! Τό “Εγώ πονώ στ’ άλγησες, τό “Αχ! κάνε δάκρυ νά σταθής, ή “Εξομολόγησες, στίχους του Δροσίνη, τό “Δός μου μίσος, στίχους του Ραγκαβή, τό “Διά παντός μακράν έμοδο, ή “Νοκτωδία του, ή όποια άρεσε έξαιρετικά τού αξέχαστου βαρυτόνου μας Γιάννη “Αγγελόπουλου γιά την πρωτοτυπία της. Πιο πολύ διάβασι είχαν τά περιήφια, αξέχαστα πράγματα τραγουδία του, “Ένας βράχος στο βουνό, “Η μιά κι ή όλλη, στίχους τού Δροσίνη και τό “Έχει καιμό ή θάλασσα, τό θαυμάσιο από ντουέττο. Κι’ άκόμη πιο πολύ τό πασιγνωστο “Γιά σένα που τό τραγούδοσε όλη ή ‘Αθήνα, και τό τραγουδά άκόμη, στίχους τού Πολέμη.

Γώρω, τριγώρω σιγαλιά
άπλώνεται μέ χάρη
εις τ’ ουρανού την άγκαλιά
τό δόλολευκο φεγγάρι.

Γιά σένα αγάπη μου γελά
τ’ άγέρι στο πλατάνια
γιά σένα άχτιποβόλα
τό δστρο στα όράνια.

“Ο Στρομπουλής έχρησιμοποίησε την ποιητική φλέβα και τό άδελφό του Δημήτρη, τού δικηγώρου. Γιατί πρέπει νά σημειωθεί, ότι και τά τρία άδέρφια ήταν προικισμένα μέ καλλιτεχνικά χαρίσματα. “Ο Δημήτρης έκανε τούς στίχους τού πρώτου τραγουδιού τού άδερφού του Χρήστου “Τά νεϊτά μου φεύγουν, και τούς στίχους —τι σύμπτωσης!— τού τελευταίου “Τη καρδιά μου δός μου πίσω. Είναι ένα κουνιτέτο που άποτελεί τό κύντιο τραγούδι τού αλημονήτου αυτού τροβαδούρου της ‘Αθήνας. “Ο Νίκος ό Στρομπουλής, ό συταξιόλογος σήμερα τριατατικός, ήταν πάντα χόρπιστος μέ τον άδερφό του Χρήστο, και ‘ήταν σένα κι’ αυτός μιά βαρκαόλια και τός “Έχε γειά, επί άρκετά μάλιστα χρόνια διηδόθηκε τό χορό τού “Αγίου Κωνσταντίνου.

Τά περισσότερα τραγούδια τού Χρήστου Στρομπουλή έχουν έκδοθή από τον Φέξη και τον Μιχ. Κωνσταντινίδη. “Όμοι έχουν χιλιετραγουδηθή, στους δρόμους, στις γειτονίες, στις τραπεζες, στα σπίτια. “Ακόμη και σέ κοντοίτερα. “Αλλά τί κοντοίτερα! Τό “Διά παντός μακράν έμοδο, πρωτοτραγουδηθήκε από τον άλημονήτου βαρβάνο του μέλοδράματος Βακαρέλη, σέ ένα κοντοίτερο που δόθηκε μέσος σέ μιά μάντρα!

Τό μόνο έργο τού Στρομπουλή που δέν άκουσε ό κόσμος είναι μιά όπερέττα “Ο Πλακιώτικος Γάμος, που έγραψε μαζί μέ τον Ζαχαριάδη σέ λιμπρέττο τού Λάιου.

“Όπως αναφέρουμε, ό Στρομπουλής άναστάτωσε την ‘Αθήνα μόνο σέ ξη χρόνια. Στά 1897 άρχισε νά γράφει και στα 1903 πέθανε. “Όλες οι συνουκίες τον περιέμναν νά περάσει μέ την παρτία του, ν’ άκούσουν τά τραγούδια του, Πολλοί νέοι, άνυπόμονοι, περνούσαν τό άπόγευμα από τό σπίτι του. “Έβλεπαν την μητέρα του νά κάθεται στην έξόπορτα νά βλέπει και την ρωτούσαν.

